

**Ticaret mukavelenamesi aktedilmeyen Devletlerle 1930  
haziranına kadar muvakkaten ticaret itilafnamesi akti  
hakkında <sup>1</sup>/<sub>407</sub> numaralı kanun layihası ve Hariciye ve İktisat  
Encümenleri mazbataları**

**T.C.**

*Başvakâlet*

*Muamelat müdürlüğü*

*Şube 7*

*Sayı <sup>6</sup>/<sub>1112</sub>*

16/3/1929

**B.M.M. Yüksek Reisliğine**

Ticaret mukavelesi aktedilmeyen Devletlerle 1930 haziranına kadar muvakkat Ticaret İtilâfnamesi akti hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 6/3/1929 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun layihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin işarına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim .

Başvekil

*İsmet*

**Esbabı mucibe**

Gayri akit ecnebî her hangi bir devletle azamî iki seneyi teavuz etmemek üzere muvakkat ticarî itilafnameler akti için İcra Vekilleri Heyetine salahiyet bahşeden 10 nisan 1927 tarihli muaddel kanun mucibince muhtelif tarihlerde modüs vivendiler aktedilmişti. Mezkûr kanunun tayin ettiği azamî müddet İspanya için 6 / nisan / 1929 da, Amerika müttehit devletleri için 10 / nisan / 1929 da, Mısır için 17 / nisan / 1929 da ve İran için ise 1 / haziran / 1929 da, hitama erecektir. Elyevm yalnız İran ile bir ticaret mukavelesi akti zımında Tahrande müzakerat cereyan etmektedir. Yukarıda zikredilen tarihlerin inkızasından sonra vasi mikyasta münasebatı ticariyemiz olan Amerika, Mısır ve İspanyada emtea azamî tarifelere ve müşkülata maruz kalmasına mani olmak için bu memleketlerle ileride kat'î ticaret muahedeleri aktedilmek üzere şimdilik muvakkat ticarî itilafnameler akti zaruridir.

Diğer cihetten yukarıda zikredilen kanun mucibince müddetleri bu sene zarfında münkazi olacak sair bir kaç devlet daha vardır ki ticaretimiz noktai nazarından aynı lüzumu göstermekle beraber devletler arasında mütefavit muamele icrası ne beynelmilel teamüle ne de Cümhuriyet Hükûmetince takip edilegelen siyasete muvafık olmayacağından bunların da temdit hakkından istifade etmeleri lazım gelir.

**T. B. M. M.**

24-3-1929

*Hariciye Encümeni*

*Karar № 4*

*Esas №  $\frac{1}{407}$*

**Hariciye Encümeni mazbatası**

**YÜKSEK REİSLİĞE**

Ticaret mukavelesi akt edilmiyen Devletlerle 1930 senesi haziranına kadar muvakkat ticaret itilafnamesi akti için hükümete salahiyet itası hakkında İcra Vekilleri Heyetince tanzim kılınan ve berayi tetkik encümenimize havale buyrulan kanun layihası ve esbabı mucibesi Hariciye Vekili Beyfendinin huzurile müzakere edilmiş ve istihdaf edilen menafii umumiyeyi müemmin görülerek tasvip edilmiş olmağla Riyaseti Celileye takdim olunur.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ha. En. Reisi
	Antalya	Kocaeli	Diyaribekir	mezundur	Siirt	Erzincan Mebusu
	<i>S. Şevket</i>	<i>İ. Süreyya</i>	<i>Zekâyi</i>		<i>Mahmut</i>	<i>Saffet Ziya</i>

**T. B. M. M.**

*İktisat Encümeni*

*Karar № 17*

*Esas №  $\frac{1}{407}$*

**İktisat Encümeni mazbatası**

**YÜKSEK REİSLİĞE**

10 nisan 1927 tarih ve 1005 numaralı kanun mucibince şimdiye kadar akte edilmiş olan muvakkat ticarî itilafnamelerden 1929 haziranına kadar muhtelif tarihlerde hitam bulan ve yeniden muvakkat itilafname akti için kanunî imkân kalmamış olan Devletlerle 1930 haziranına kadar yeniden muvakkat ticarî itilaf akti için salahiyet talebini mütezammın olan layihai kanuniye ve esbabı mucibesi Hariciye Vekili Doktor Tefvik Rüştü beyfendinin huzurile encümenimizde tetkik ve müzakere olundu.

Hükümet Lozanda ve Lozandan sonra kendilerile ticaret mukavelesi akte edilmiş olan Devletlerle mevcut muahedeler munkazi olduktan sonra yeni muahedeler akteinceye kadar muvakkat itilafnameler yapabilmek için 10 Nisan 927 tarihli ve 1005 numaralı kanun ile lazım olan salahiyeti haiz bulunmaktadır. Halbuki kendilerile henüz muahede yapılmamış olan devletlerle mevcut muvakkat itilafnamelerin müddetlerinin inkızalarında bunlarla Tarife mücadelesine girişmiş olmamak, binaenaleyh bu memleketlere olan ihracatımızı müteessir etmemek için bir veya müteaddit def'alarda olarak yeniden muvakkat ticarî itilaf yapabilmek için bir sene müddetle Hükümete salahiyet itası ihracatımız noktai nazarından muvafık görülmüş olduğu cihetle kanun aynen kabul edilerek Heyeti umumiyenin tasvibine arz edilmek üzere takdim kılınmıştır.

Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Kâtip	Maz. Muh	Reis
Edirne	Denizli	Çorum	Afyonkarahisar	Adana	Zonguldak	Mardin	Burdur
<i>Faik</i>					<i>Hüsnü</i>		<i>Mustafa Şeref</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Manisa	Manisa	Konya	Konya	İzmir	İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>Yaşar</i>			<i>A. Hamdi</i>	<i>Hüseyin</i>	<i>Hüseyin</i>	<i>Edip Servet</i>	<i>A. Hamdi</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Yozgat	Trabzon	Şebinkarahisar	Sinop	Rize	Mersin	Mardin	Maraş
			<i>Yusuf kemal</i>				<i>Nuri</i>

## Kanun layihası

MADDE 1 — 10 Nisan 1927 tarih ve 1005 numaralı kanun mucibince şimdiye kadar aktedilmiş olan muvakkat ticarî itilafnamelerden 929 Haziranına kadar muhtelif tarihlerde hitam bulan ve yeniden muvakkat itilafname akti için kanunî imkân kalmamış olan Devletlerle bir veya müteaddit defada olarak 930 Haziranına kadar yeniden muvakkat ticarî itilaf aktine Hükümet salahiyyettardır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur 6/3/929

Mf. V.	Ma. V.	Ha. V.	Da. V.	M. M. V.	Ad. V.	Bş. V.
<i>H. Vasıf</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>T. Rüştü</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	<i>M. Esat</i>	<i>İsmet</i>
				S. İ. M. V.	İk. V.	Nf. V.
				<i>Dr. Refik</i>	<i>M. Rahmi</i>	<i>Recep</i>